Vooronderzoek en Advies

Ten behoeve van wethouder Martens gemeente Leudal

Opdrachtnemer:
VOS/ABB
Postbus 162
3440 AD WOERDEN

Opgesteld door:
Hans Teegelbeckers
Sandra Lutchman

Project: A05D.453

Opdrachtgever:
Wethouder mr. R. Martens
Gemeente Leudal
Leudalplein 1
6093 HE HEYTHUYSEN

Relatieno.: 810504

Contactpersoon:
Mevr. P. Leunissen

Datum:
30 september 2021

ONDER EMBARGO

ONDER EMBARGO

Inhoudsopgave

2. Leeswijzer 5
3. Samenvatting 6
3.1 Gevolgen van krimp 6
3.2 Beeld van Antonius (Buggenum) en St. Liduina (Kelpen-Oler) 6
3.3 Financieel 6
3.4 Gemiddelde schoolgrootte 6
3.5 Onderwijskwaliteit 7
3.6 Personeel 7
3.7 Gebouwen 7
3.8 Betrokken partijen 7
4. Krimp en invloed schoolgrootte 8
4.1 Omvang primair onderwijs in Nederland 8
4.2 Bevolkingskrimp in Nederland 8
4.3 Bevolkingskrimp in andere Europese landen 8
5. Situering 9
5.1 Basisschool Antonius in Buggenum 10
5.2 Basisschool St. Liduina in Kelpen-Oler 11
5.3 Ambities gemeente Leudal 12
6 Onderzoeksvragen en bevindingen 13
6.1. Onderzoeksvragen 13
6.2 Bevindingen 15
6.2.1 Berekening gemiddelde schoolgrootte 15
6.2.2 Financieel 16
6.2.3 Personeel 20
6.2.4 Motieven ouders 22
6.2.5 Kwaliteit van onderwijs 23
6.2.6 Omzetting van katholiek naar openbaar 24
7. Even voorstellen 27
7.1 De Stichting SPOLT 27
7.2 De stichting Akkoord!primair openbaar 28
7.3 De stichting RBOB De Kempen 29
8 Analyse van de uitkomsten van het vooronderzoek 30
9 Aanbevelingen 32
10 Eventuele vervolgstappen 33

ONDER EMBARGO

1. Inleiding

Wethouder Martens, portefeuilles Onderwijs, Beheer en onderhoud openbare ruimte, Watermanagement en havens, Kunst en Cultuur, gemeente Leudal,
heeft vanuit de opdracht van de gemeenteraad van Leudal aangegeven te willen onderzoeken of, en onder welke voorwaarden, het mogelijk is de scholen in Kelpen-Oler en Buggenum nog in stand te houden onder een ander bevoegd gezag. Stichting SPOLT heeft namelijk aangegeven de beide scholen te willen sluiten per 1 augustus 2022.

Stichting Akkoord! primair openbaar basisonderwijs in Venlo en omstreken (9 scholen in 4 gemeenten) en stichting RBOB de Kempen, openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs in de Kempen (14 scholen in 11 gemeenten), en Stichting SPOLT (RK) die scholen in stand houdt in Leudal zijn met elkaar in contact in verband met de op handen zijnde opheffing van twee van haar scholen te weten basisschool St. Liduina (Kelpen-Oler) en basisschool Antonius (Buggenum).
Zowel in Kelpen-Oler als in Buggenum maken de OR, MR en de ouders hiertegen bezwaar.
In Kelpen-Oler geven de betrokkenen bij de scholen aan open te staan voor openbaar onderwijs. In Buggenum vraagt een deel van de ouders de mogelijkheden voor openbaar basisonderwijs in Buggenum te onderzoeken. Dat geldt ook voor de gemeenschaps- en dorpsraden. Samen met leden van de gemeenteraad van Leudal uiten zij hun zorgen over de leefbaarheid van de kleine kernen als de scholen zouden worden gesloten.

Uit een verkennend gesprek met de bestuurders van SPOLT en Akkoord!PO en de wethouder op 15 juli jl. is gebleken dat Akkoord!PO onder voorwaarden en na een verkennend onderzoek bereid is de beide scholen in stand te houden. Een gesprek tussen de wethouder en de bestuurder van RBOB de Kempen leverde hetzelfde resultaat op.

ONDER EMBARGO

2. Leeswijzer

Dit vooronderzoek is gebaseerd op desk research en gesprekken met personen en organisaties die een belangrijke rol spelen bij het (voort)bestaan van de St. Liduina en de Antoniusschool. Het onderzoek vond plaats in september 2021. De rapportage start met een samenvatting (hoofdstuk 3) die de belangrijkste gegevens en bevindingen uit de daarop volgende hoofdstukken weergeeft.
Daarna wordt in hoofdstuk 4 de wijdere context van krimp (bevolking en leerlingen) en het effect daarvan op scholen beschreven alsmede de onderwijsambities van de gemeente Leudal.
Vervolgens zoomen we in hoofdstuk 5 in op de situering van de betreffende scholen St. Liduina in Kelpen-Oler en de Antoniusschool in Buggenum, inclusief foto's en op het onderwijs in uw gemeente.
De onderzoeksvragen en bevindingen van het vooronderzoek en de antwoorden op de onderzoeksvragen komen aan de orde in hoofdstuk 6. Dit is het meest veelomvattende onderdeel van dit vooronderzoek.
Vervolgens stellen we in hoofdstuk 7 de betrokken besturen voor en volgt in hoofdstuk 8 een risicoanalyse op hoofdlijnen die volgens ons mede leidend kan zijn voor de besluitvorming rondom de beide scholen.
We eindigen in hoofdstuk 9 met een aantal aanbevelingen.
In het bijbehorende bijlagenkatern vindt u de onderleggers van dit vooronderzoek.

VOS/ABB dankt alle betrokkenen die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit vooronderzoek voor hun open en welwillende bijdrage.

Bijlage 1: Lijst gesprekspartners

ONDER EMBARGO

3. Samenvatting

3.1 Gevolgen van krimp

Bij krimp in gemeenten/de regio die leidt tot een sterk verlaagd leerlingbestand op scholen, spelen rond beslissingen over de toekomst van kleiner wordende scholen onderwijskwaliteit, bedrijfseconomische motieven en emotionele betrokkenheid een belangrijke rol. Die aspecten hebben een grotere impact op de uiteindelijke aanpak in gemeenten/regio's waar geen toekomstgericht gemeentelijk/regionaal beleid is ontwikkeld ter adressering van deze uitdaging.

In het buitenland, waar kleine scholen niet per sé het gevolg zijn van krimp, zijn een aantal positieve ervaringen met dergelijke scholen te noemen. Daarbij zijn wel een aantal randvoorwaarden vervuld die mede bepalend zijn voor de goede ervaringen.

3.2 Beeld van Antonius (Buggenum) en St. Liduina (Kelpen-Oler)

Alhoewel beide basisscholen Antonius (Buggenum) en St. Liduina (Kelpen-Oler) kleine scholen zijn, onderscheidt de St. Liduina zich door het feit dat er, overigens niet rendabele, niet commerciële kinderopvang aan verbonden is. Dit biedt echter onder de huidige omstandigheden geen oplossing voor het lage aantal leerlingen, want het aanbod van kinderopvang weegt niet op tegen de bedrijfseconomische realiteit (tekort €18.000 St. Liduina) en de personele opvolgingsvraagstukken.
Geconstateerd kan worden dat er ouders zijn die nu al de keuze maken voor de school in Haelen en Neer.

3.3 Financieel

Op basis van het huidige leerlingenaantal én bekostiging kan voor beide scholen een aandeel worden berekend in de lumpsumbekostiging en daarmee het aandeel waarvoor een dekkende exploitatierekening moet worden gerealiseerd.
Voorafgaand aan een eventuele bestuurlijke overdracht moeten een aantal controles worden uitgevoerd, zowel wat betreft eventuele vorderingen (bankrekeningen) als verplichtingen en de activalijsten.
De begrote (materiele) exploitatierekeningen van beide scholen leiden tot tekorten van bijna € 18.000 per jaar per school. Hierop moet worden gestuurd en maatregelen genomen.
Gemiddeld zijn er twee tot drie schooljaren nodig om maatregelen effectief te laten zijn.
Er is sprake van leegstand (overdimensionering) waarvoor een oplossing moet worden gezocht. Vanuit de reguliere lumpsum is dit niet financierbaar.
Uit de MJOP's[1] van beide scholen blijken tekorten. Een jaarlijks tekort van ruim € 15.000 kan niet vanuit de reguliere lumpsum worden gedekt. Daarnaast hebben beide scholen per jaar een tekort op personeel van pakweg 60.000,- (per school).
De verschillende risico's kunnen tot een normatieve voorziening en reserve worden herleid. In dat geval zou de gealloceerde voorziening € 98.851 bedragen en de (materiële) reserve € 69.640. Hierover moeten afspraken worden gemaakt.

3.4 Gemiddelde schoolgrootte

Vraag is of de beide scholen na overdracht aan Akkoord!PO of De Kempen middels de gemiddelde schoolgrootte in stand kunnen worden gehouden op korte termijn (1 en 5 jaar) en midden lange termijn (5 en 10 jaar).
Beide stichtingen kunnen overname van de scholen aan qua grootte van de stichting ten opzichte van de normen in de wet- en regelgeving. Een verdere exercitie met boterzachte

[1] MJOP=Meerjarenonderhoudsplanning

ONDER EMBARGO

prognoses over 5 jaar biedt geen extra inzicht, dus daar hebben we ons voor dit vooronderzoek van onthouden.

Bijlage 2: Berekeningen gemiddelde schoolgrootte

3.5 Onderwijskwaliteit

Er zijn geen bijzondere opmerkingen te maken over de onderwijskwaliteit, maar in tegenstelling tot de andere scholen van SPOLT, werken bovengenoemde scholen niet volgens een beproefd onderwijsconcept. De kwaliteit is door de Inspectie als voldoende beoordeeld.
Het bestuur dat deze scholen mogelijkerwijs overneemt valt zich onderwijskundig geen buil. Beide scholen doen het goed, doen de juiste (heel algemene) uitspraken over onderwijs en opvoeding en hun maatschappelijke rol. Kortom: zoals deze zijn er heel veel scholen in Nederland.

3.6 Personeel

Het personeel van beide scholen, 15 personen in totaal, is grotendeels al lange tijd aan de school verbonden en heeft een relatief hoge leeftijd en een relatief hoog ziekteverzuim. Het personele vervangingsvraagstuk is op kleine basisscholen een grote uitdaging.

3.7 Gebouwen

De scholen zijn goed onderhouden en bij beide scholen is sprake van overdimensionering (oppervlakte St. Liduina 972 m2 en Antonius 871 m2). De scholen dateren van 1972 (Antonius, 49 jaar oud) en 1967 (St. Liduina, 54 jaar oud), waardoor indien gekozen wordt voor het openhouden van de scholen, op termijn nieuwbouw aan de orde kan zijn. In dat geval zal de gemeente Leudal deze kosten moeten dekken.

3.8 Betrokken partijen

Getuige de drive van ouders, dorpsraden en medezeggenschap is het er deze belangrijke partijen veel aan gelegen de scholen open te houden, ook als de denominatie van de scholen zou overgaan van katholiek naar openbaar. Uit gesprekken met de voorzitters van de medezeggenschapsraden wordt duidelijk dat behoud van beide scholen voor hen belangrijk is. De NKSR (Nederlandse Katholieke Schoolraad) heeft het recht toestemming te geven bij overdracht en omzetting van katholieke naar openbare scholen. De NKSR heeft aangegeven deze toestemming alleen te willen geven op basis van de fusie-effectrapportage, instemming van de MR's hierop en reacties van ouders vanuit de ouderpeiling. Een dergelijk toestemmingstraject duurt gemiddeld 2 maanden.

Stichting Hoera kindercentra (maatschappelijke kinderopvangorganisatie) kent 55 locaties in 4 gemeenten. Deze stichting ontvangt jaarlijks € 10.000 aan gemeentesubsidie ter tegemoetkoming van het exploitatietekort peuterprogramma. Overigens is in het beleid van de gemeente opgenomen dat er gemiddeld sprake moet zijn van 6 peuters, anders vervalt de subsidie kleinschaligheidstoeslag (vanwege exploitatietekort).
In Kelper Oler is sinds drie jaar peutergroep Pukkie gevestigd in het gebouw van de St. Liduina. Deze is geopend voor twee ochtenden in de week van 8.30-12.30 uur en wordt momenteel bezocht door naar schatting 8 peuters. Dit is 100% van de aanwezige kinderen in die leeftijdsgroep aldaar. Hoera moet hier wegens de beperkte omvang (en daarmee inkomsten) jaarlijks 20.000,- euro bijleggen. Bijkomend probleem is het personeelstekort. Jongeren willen niet in Kelper Oler voor een paar uurtjes werken. Ook stagiaires zijn niet te plaatsen omdat deze een volledige dagopvang moeten hebben.
In Buggenum is geen kinderopvang, wel in Haelen.
Kortom: Kinderopvang in zowel Buggenum als in Kelper Oler is een moeilijke businesscase. Voor Stichting Hoera kindercentra zijn op dit moment 33 locaties winstgevend zijn en 22

ONDER EMBARGO

draaien met verlies. Alle locaties worden opengehouden vanwege de maatschappelijke functie.

ONDER EMBARGO

4. Krimp en invloed schoolgrootte

4.1 Omvang primair onderwijs in Nederland

Het primair onderwijs bestaat uit 971 besturen met daaronder 6707 scholen en 7301 vestigingen. Een gemiddeld po-bestuur telt ongeveer 7 scholen en 7 à 8 vestigingen. De verschillen zijn groot: er zijn uiteraard éénpitters maar er zijn ook besturen met meer dan 50 scholen/vestigingen. Het gemiddeld aantal leerlingen per po-bestuur is ongeveer 1550. Per po-school ligt dat een stuk lager, rond de 220. Per vestiging ligt het gemiddeld aantal leerlingen nog iets lager: iets meer dan 200. Daarbij zijn weliswaar nog grote verschillen mogelijk maar 80 procent van de vestigingen heeft meer dan 60 en minder dan 300 leerlingen). Verder blijkt dat er *geen* relatie is tussen de omvang van een bestuur (gemeten in aantallen scholen, vestigingen of leerlingen) en het aantal leerlingen per school of vestiging. Het aantal leerlingen op een school of vestiging is bij grote besturen dus vergelijkbaar met dat bij kleine besturen. De grootte van een bestuur zegt dus niets over de grootte van de aangesloten scholen en vestigingen[2].

4.2 Bevolkingskrimp in Nederland

Bijna een derde van de Nederlandse gemeenten zal de komende jaren te maken krijgen met krimp van de bevolking. Met name de kleine gemeenten hebben hiermee te maken.
In Nederland hebben we te maken met twee vormen van krimp. Er is bevolkingsterugloop in redelijk bevolkt en gedeeltelijk stedelijk gebied zoals in Zuid-Limburg en terugloop van de bevolking in plattelandsgebieden als Oost-Groningen, de Achterhoek en Zeeuws-Vlaanderen. Bestrijden van deze terugloop heeft weinig zin: de oplossing ligt vooral in het goed begeleiden van deze ontwikkeling, waarbij het goed vaststellen van de omvang van de krimp; geen lokale maar regionale aanpak en actief onderwijshuisvestingsbeleid belangrijke aspecten van deze begeleiding zijn.
Waar deze ontwikkeling in Nederland van recente aard is, speelt dit in het buitenland al langer. Hieruit zijn wellicht ook lessen voor Nederland te trekken.

4.3 Bevolkingskrimp in andere Europese landen

Ook andere Europese landen kampen met krimp. De ervaringen uit het buitenland kunnen dan ook relevant zijn voor de Nederlandse situatie.
Uit onderzoek blijkt verder dat in verschillende landen op kleine scholen even goede leerling prestaties worden gehaald als op grote scholen.
In Ierland bezoekt de helft van de kinderen een kleine school. Voor kinderen die verder dan twee mijlen (ongeveer 4,1 km) van school wonen is er gratis schooltransport.
The Scottish Executive (de Schotse regering) stelt vast dat hoe kleiner de school is, hoe groter de kans dat leerlingen de universiteit bereiken. Ook leerlingen met een onderwijsachterstand doen het op kleine scholen beter dan op stadsscholen.
In Noorwegen is nu een hernieuwde aandacht voor kleine scholen. Zo is er een kennisnetwerk voor kleine scholen. Om kleine scholen te kunnen handhaven wordt gestreefd naar functieverbreding door:
• verbreding van de functie: kinderopvang, studiecentrum en volwasseneducatie;
• centrum voor ontwikkeling van lokale culturele activiteiten;
• informatiecentrum voor algemene gemeentelijke service, kantoorservice en soms werkplaatsen voor kleine bedrijven[3].

[2] Bron: “Dorpsschool of leerfabriek”, Oberon, September 2020

[3] Bron: “Dorpsschool of leerfabriek”, Oberon, September 2020

ONDER EMBARGO

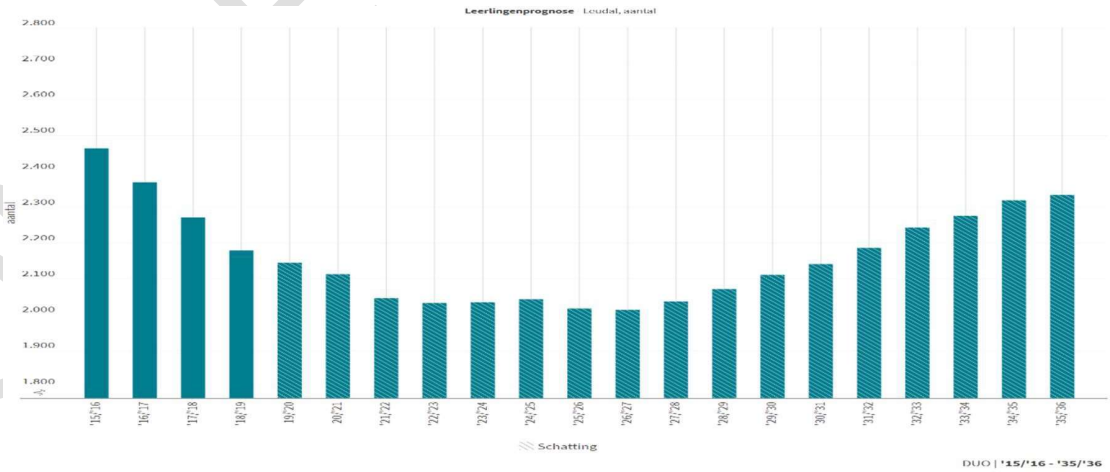
5. Situering

Leudal is een gemeente met ruim 36.000 inwoners, 14 vestigingen voor regulier basisonderwijs en 153 leerlingen gemiddeld per school (Bron: website gemeente; cijfers 2019-2020).
De gemeente heeft meerdere kleine scholen, de plaatselijke opheffingsnorm voor Leudal is 51. Scholen met een leerlingenaantal dat 3 jaar op rij onder de opheffingsnorm valt, verliezen hun bekostiging. Dat betekent bijna altijd dat de school moet sluiten.
De vraag wat een kleine school is, is niet eenduidig te bepalen. Het ministerie van OCW legt de `bovengrens' bij 145 leerlingen: 'scholen die minder dan 145 leerlingen hebben gelden als kleine school en maken aanspraak op de kleine scholentoeslag. De hoogte van deze norm is afhankelijk van het aantal leerlingen per vierkante kilometer. De norm varieert van 23 leerlingen in dunbevolkte gebieden tot tweehonderdtwintig leerlingen in een grote stad. Scholen die minder leerlingen hebben dan de lokale opheffingsnormen moeten binnen drie jaar sluiten, tenzij een van de uitzonderingsbepalingen van toepassing is. Het kan dus voorkomen dat een school van bijvoorbeeld honderdzestig leerlingen niet geldt als klein (en géén kleine scholentoeslag ontvangt), maar minder leerlingen heeft dan de lokale opheffingsnorm en in principe dicht moet. In de praktijk ervaren de meeste scholen (in krimpgebieden) pas problemen wanneer het leerlingenaantal daalt tot tachtig of minder, en de leerlingen verdeeld zijn over vier combinatieklassen of minder.

Het dorp Buggenum heeft afgerond een totale oppervlakte van 417 hectare, waarvan 406 land en 11 water. De gemiddelde dichtheid van adressen is 199 adressen per km^2. Er wonen 410 huishoudens.
Het aantal inwoners in Buggenum is met 28 personen gedaald van 978 in 2013 tot 950 in 2020 (dat is 2,83%). Het aantal inwoners is het aantal personen zoals op 1 januari in het bevolkingsregister vastgelegd.

Het dorp Kelpen-Oler kent een oppervlakte van 1211 ha. Waarvan 1190 land en 21 water. De gemiddelde dichtheid van adressen is 89 adressen per km2. Er wonen 84 huishoudens in Kelpen-Oler.

Naar schatting van de gemeente Leudal zal de krimp van het leerlingenaantal tot 2027 doorzetten en zal naar verwachting daarna van een geleidelijke stijging sprake zijn.

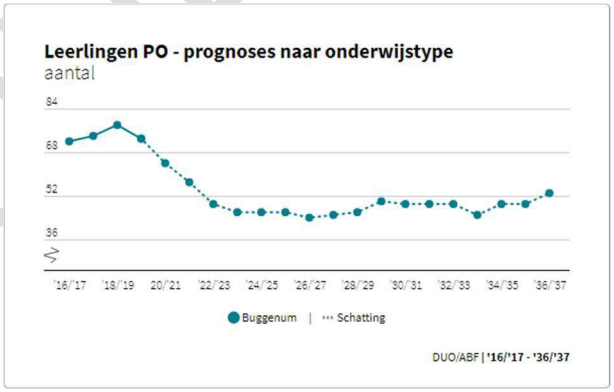
CONCEPT

5.1 Basisschool Antonius in Buggenum

Basisschool Antonius is gesitueerd aan de Berikstraat aan de rand van het dorp met uitzicht op het groen en de dijk en uiterwaarden van de Maas.
De school ligt iets verhoogd, desondanks stond 25 jaar geleden het water één meter hoog in de school.
Het schoolplein is omgeven door een metalen afsluitbaar hek en kent een aantal speeltoestellen. De tamme kastanje bij de entree ontwortelt de stenen op het plein. Voorts is men bezig met enige renovatie van het plein dat dus aan de wegkant gesitueerd is. Aan de achterkant van de school is het kleuterplein gesitueerd met een speelhuisje voor de kinderen.
De school is gebouwd in 1972 en maakt ondanks de leeftijd een knusse en verzorgde indruk.

Bij navraag blijken de akoestiek en de ventilatie een aandachtspunt, hoewel dit door het (beperkte) aantal leerlingen ook geen echte problemen geeft. De radiatoren zijn oud en de ketel dient eigenlijk vervangen te worden, maar functioneert nog naar behoren. De inbraak- en brandbeveiligingsinstallaties zijn onlangs vervangen en ook de toiletgroepen zijn net vernieuwd. Verder zijn er hygiënemaatregelen genomen via aankoop eigen dispensers ed.
De verlichting gebeurt middels led armaturen, dus energie zuinig.
Het meubilair van de leerlingen is duidelijk oud en afgeschreven.
De school kent 6 lokalen en er worden vier groepen gehuisvest: gr. 1-2, gr. 3-4, gr. 5-6 en gr. 7-8. Groep 1-2 heeft een groot speel/werklokaal en verder is er een speellokaal.
De overige groepen gymmen in Gemeenschapshuis de Roffert naast de school.
De school kent geen BSO in huis en ook geen Kinderopvang, die zit in Haelen.

Prognoses van DUO laten nadrukkelijke krimp zien.

CONCEPT EMBARGO

5.2 Basisschool St. Liduina in Kelpen-Oler

De school is een oude acht klassige basisschool uit 1967 met zowel binnen als buiten enorm veel ruimte. Zeker afgezet tegen de momenteel aanwezige 53 leerlingen volgens de telling van 1 oktober 2020.

Bij aankomst vallen direct de nieuwe boeiboorden op en bij binnenkomst de nette staat van het onderhoud. In de school is ruimte verhuurd aan de bibliotheek en de Stichting Hoera kindercentra (maatschappelijke kinderopvangorganisatie). De school heeft een kleine aula en in de hal een mooie balie.

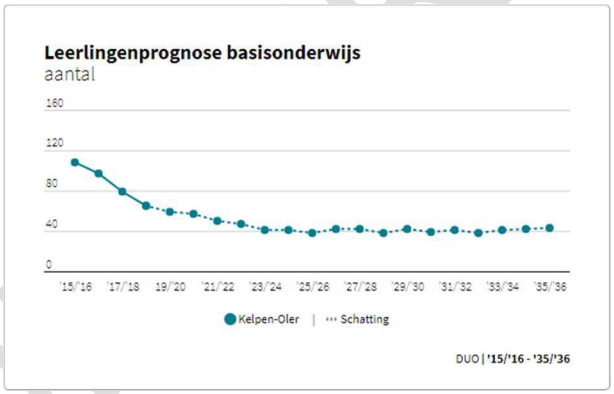
De drie leerlingengroepen hebben ieder twee lokalen tot hun beschikking en daarnaast is er ook nog een speellokaal en een handvaardigheidslokaal beschikbaar. De lokalen hebben allen vloerbedekking, wat voor de akoestiek fijn is, maar voor het schoonmaken minder. De vloeren zien er overigens zeer schoon en goed uit.

Het schoolplein aan de achterkant van de school is enorm en aan de zijkant is een zeer goed onderhouden groentetuin gesitueerd. Aan deze zijden zijn de boeiboorden niet vervangen.

Het meubilair ziet er goed en vrij nieuw uit.

Prognoses van DUO laten nadrukkelijke krimp zien.

CONCEPT BARGO

5.3 Ambities gemeente Leudal

Visie op onderwijs gemeente Leudal[4]
De beleidsuitgangspunten van de gemeente Leudal staat in de structuurvisie als volgt gedefinieerd:
Een optimale spreiding van basisscholen in de gemeente Leudal staat ten dienste van het lokale onderwijsbeleid. De hoofddoelen van het onderwijsbeleid zijn:

- *Realiseren van doorgaande leerlijnen voor de jeugd van 0 tot 12 jaar*
- *Verminderen aantal verplaatsingen voor werkende ouders om hun kinderen onder te brengen bij (onderwijs)activiteiten*
- *Faciliteren van een goed en bereikbaar onderwijsaanbod*
- *Streven naar unilocaties van basisscholen*

Ruimtelijke weerslag
Om aan deze beleidsuitgangspunten invulling te geven, en zodoende een duurzaam voorzieningenpatroon te realiseren, zal de gemeente Leudal optimaal anticiperen op de ruimtelijke mechanismen. Dit heeft de volgende ingrepen tot gevolg:

- De realisatie van Brede Scholen wordt gestimuleerd; bij voorkeur worden alle voorzieningen voor de jeugd (consultatiebureau, peuterspeelzaal, kinderopvang, BSO, jeugdwerk, bibliotheek) geïntegreerd op basis van multifunctioneel ruimtegebruik
- Basisscholen worden standaard gebouwd met een gymzaal; vergroting tot een sporthal wordt waar mogelijk nagestreefd in verband met medegebruik voor de gemeenschap
- Voor het oplossen van knelpunten in de huisvesting wordt in principe eerst gekeken naar huisvestingsmogelijkheden bij andere scholen en de spreiding van de gebouwen over de gemeente; bij de spreiding zal rekening worden gehouden met de centraliteit ten opzichte van het voedingsgebied
- Wettelijk verplichte onderwijsvoorzieningen realiseren op basis van leerlingen-prognoses uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP); bij een grote verwachte daling van het aantal leerlingen wordt de nieuwbouw met opzet te klein uitgevoerd (er vindt dan een overbruggingsperiode met noodhuisvesting plaats)
- Ook is het beleid van de gemeente gericht op IKC. Aan nieuwe locaties voor kinderopvang, die niet in of bij school liggen, wordt niet meegewerkt door de gemeente.

Effectuering
De gemeente Leudal biedt zelf geen onderwijs aan. Om de ruimtelijke weerslag te realiseren zal de gemeente:

- Middelen doordecentraliseren
- Planologische en stedenbouwkundige condities creëren waarbinnen onderwijshuisvesting, ook in de toekomst, kan worden ontwikkeld
- Naast het OOGO extra tijd investeren in bilaterale overleggen met schoolbesturen

Integraal huisvestingsplan
Overleg is gestart met schoolbestuur SPOLT en de overige in Leudal werkzame schoolbesturen om te komen tot een integraal huisvestingsplan (IHP). Een IHP is een meerjarenperspectief voor de portefeuille onderwijshuisvesting. Het IHP is een coproductie tussen gemeente en schoolbesturen en een verbeterde en gezamenlijke invulling van de zorgplicht. Het biedt een leidraad voor investeringen in de huisvesting, zorgt voor een beleidsmatige en evenwichtige inzet van middelen en biedt een goed vertrekpunt voor het verbinden van opgaven in het sociaal maatschappelijk domein.

ONDER EMBARGO

[4] Bron Structuurvisie

ONDER EMBARGO

Sluiting basisscholen
In december 2020 informeerde het schoolbestuur SPOLT, het college en de gemeenteraad schriftelijk over het voorgenomen besluit tot sluiting van de basisscholen in Buggenum, Heibloem en Kelpen-Oler. Naar aanleiding van deze informatie zijn op 22 december 2020 door de gemeenteraad twee moties aan de orde over het door Stichting Primair Onderwijs Leudal en Thornerkwartier voorgenomen besluit tot sluiting van drie basisscholen" aangenomen. Over invulling van betreffende moties vond rapportage aan de gemeenteraad plaats.
Op basis hiervan wenst de gemeente Leudal onderzoek te laten doen naar de haalbaarheid van instandhouding van basisschool St. Liduina (Kelpen-Oler) en basisschool Antonius (Buggenum).

6 Onderzoeksvragen en bevindingen

6.1. Onderzoeksvragen

Het onderzoek is gebaseerd op de volgende vragen die worden onderzocht vanuit objectiveerbare gegevens en opvattingen van betrokkenen.

1. Kunnen de beide scholen na overdracht aan stichting Akkoord!PO of De Kempen middels de gemiddelde schoolgrootte in stand worden gehouden op korte termijn (1 en 5 jaar) en midden lange termijn (5 en 10 jaar).
2. Welke overige risico's spelen er bij de overdracht van de beide scholen:

Financieel:
1. Gebouwen:

- Hoe is de onderhoudsstaat van betrokken schoolgebouwen vanuit de meerjarenonderhoudsplanning?
- Is er sprake van leegstand en in welke mate?
- Wat betekent dit voor de exploitatie van deze gebouwen en mogelijke remanentiekosten[5]?
- Heeft de school een energielabel?
- Welke contracten zijn er afgesloten t.a.v. onderhoud?

2. Leermiddelen:

- Wat is de staat van afschrijving van gebruikte methoden, ICT-middelen etc. en hoeveel middelen dienen hiertoe te worden overgedragen aan het ontvangende schoolbestuur middels de overdrachtsakte. Denk ook aan afschrijving evt. speeltoestellen.

3. Personeel:

- Ziekteverzuim en leeftijdsopbouw (in principe volgt het personeel een fusie).
- Risicodossiers (langdurig zieken evt. outplacement trajecten).

[5] Remanentiekosten zijn extra uitgaven die niet gedekt worden door inkomsten.

ONDER EMBARGO

- Bereidheid om binnen het openbaar onderwijs te werken.

4. Keuzemotieven ouders:

- Analyse tevredenheidspeilingen.
- Uitkomsten ouderpeiling t.a.v. overdracht en wijziging grondslag van RK naar openbaar.
- Medezeggenschap.

5. Kwaliteit van onderwijs:

- Oordeel van de inspectie
- Conceptueel
- Aanbod levensbeschouwelijk onderwijs; is dit te waarborgen binnen het openbaar onderwijs.
- Wat is de opvatting van de NKSR?
- Welke kansen zijn er om de school te laten groeien?

ONDER EMBARGO

6.2 Bevindingen

In dit hoofdstuk doen we aan de hand van de gestelde onderzoeksvragen verslag van onze bevindingen.

6.2.1 Berekening gemiddelde schoolgrootte

Kunnen de beide scholen na overdracht aan Akkoord!PO of RBOB De Kempen middels de gemiddelde schoolgrootte in stand kunnen worden gehouden op korte termijn (1 en 5 jaar) en midden lange termijn (5 en 10 jaar).

RBOB De Kempen
De huidige situatie op basis van de prognoses, zonder de Leudalse scholen Antonius en St. Liduina, is als volgt:

Aantal leerlingen + 3%	**3459**	**marge**	**=**	**2129**
Werkelijk gemiddelde schoolgrootte:	247,07			
Opheffingsnorm voor gemiddelde schoolgrootte:	95			

Dit houdt in dat de opheffingsnorm van die 11 gemeenten samen een gemiddelde opheffingsnorm geeft van 95, de gemiddelde schoolgrootte van de scholen bij de stichting ruim 247 is en er dus een ruime marge is. De marge is dan het verschil tussen die twee waarden vermenigvuldigt met het aantal scholen (14).

Na de overdracht van beide Leudalse scholen aan RBOB De Kempen wordt het niet minder rooskleurig:

Aantal leerlingen + 3%	**3560**	**MARGE**	**=**	**2232**
Werkelijk gemiddelde schoolgrootte:	222,50			
Opheffingsnorm voor gemiddelde schoolgrootte:	83			

Er komen dan bijna 100 leerlingen bij en de marge groei met hetzelfde aantal. Dit geeft genoeg marge om deze scholen op te kunnen nemen.

Stichting Akkoord!PO
Ook hier zie je dat de stichting eigenlijk genoeg ‘body’ heeft om deze overdracht qua instandhoudingsregels te kunnen dragen. Daarbij moet nog gezegd worden dat OBS De School in 2015 gestart is en dus nog niet de 8 jaren bestaat en niet meetelt. Zou je die wel meetellen (50 leerlingen bij een gemeentelijke opheffingsnorm van 65), dan nog komt de stichting niet in de problemen. De cijfers zoals ze nu zijn op basis van hun eigen prognoses:

Aantal leerlingen + 3%	**2108**	**MARGE**	**=**	**860**
Werkelijk gemiddelde schoolgrootte:	263,50			
Opheffingsnorm voor gemiddelde schoolgrootte:	156			

De marge is niet zo groot als bij RBOB De Kempen, maar nog steeds zodanig, dat men 40% moet krimpen voordat er een probleem is. Dat is zelfs met de leerlingendaling in het land de afgelopen 10 jaar niet voorgekomen in de zwaarst krimpende regio’s. En dan nog: ook de normen krimpen elke 5 jaar mee.
Wanneer je de Leudalse scholen hierin meeneemt, dan verlaagt dat die marge wel licht:

Aantal leerlingen + 3%	2209	MARGE	=	789
Werkelijk gemiddelde schoolgrootte:	220,90			
Opheffingsnorm voor gemiddelde schoolgrootte:	142			

Ook hier is de marge ruim genoeg om dit te kunnen dragen.

Conclusie:
Beide stichtingen kunnen overdracht van de St. Antonius en de St. Liduina aan qua grootte van de stichting ten opzichte van de normen in de wet- en regelgeving.

6.2.2 Financieel

Algemeen
In zijn algemeenheid zijn aan de instandhouding van scholen risico's verbonden. Dit verdient vooral aandacht bij een mogelijke (bestuurlijke) overdracht van één of meer scholen. In dit geval betreft het een mogelijke overdracht van de basisscholen Antonius en St. Liduina van SPOLT aan een ander schoolbestuur. Voor het vaststellen van de mogelijke risico's moet o.a. gekeken worden naar zaken als gebouwen en leermiddelen en hetgeen daarover in de (financiele) documenten is opgenomen. Alvorens daar aandacht aan te besteden is het van belang om eerst het financieel perspectief te schetsen bij de mogelijke overdracht van één of meer scholen.

Overigens geldt daarbij ook altijd de volgende beschouwing: De exploitatiekosten van een school bestaan voor circa 80% tot 85% uit personeelskosten. Dit geldt derhalve ook voor de daaraan verbonden financiele risico's. Hoewel met name de meerjarige financiele risico's voor de materiele kosten niet mogen worden onderschat, dient dit perspectief niet uit het oog te worden verloren.

Perspectief:
Bij een (bestuurlijke) overdracht van één of meer scholen gaan alle middelen (activa & passiva) over in de toestand waarin die zich bevinden ten tijde van de overdracht[6]. Dit geldt voor het gebouw, de inventaris en alle rechten en plichten. Na de formele notariële overdracht komt de OC&W bekostiging binnen bij het ontvangende schoolbestuur waarmee de instandhouding van de school kan worden voortgezet.

Vanaf dit punt kan de vraag worden gesteld of er voorafgaand aan de overdracht voldoende is gereserveerd of voorzien om aan de toekomstige verplichtingen voor instandhouding te voldoen? Ook kan de vraag worden gesteld of de gangbare reserveringen en voorzieningen voldoende zijn of dat er bijzondere en te grote financiele risico's liggen op hetgeen wordt overgedragen?

Hierna volgen eerst enkele financiële (ken)getallen die betrekking hebben op een mogelijke (bestuurlijke) overdracht van de twee scholen inclusief hetgeen SPOLT daarover begroot (A). Vervolgens gaan we in op enkele specifieke zaken als de gebouwen en de daaraan verbonden financiële risico's (B).

A Financiele kengetallen
In de bekostiging van het funderend onderwijs zit een sterke relatie met het aantal leerlingen per school én in totaal. Met betrekking tot de verhouding tussen de twee betreffende scholen en de totale exploitatie van SPOLT gelden de volgende percentages:

[6] Overigens geldt dit volgens de WPO ook voor het personeel hetgeen in hoofdstuk XX is / wordt besproken)

ONDER EMBARGO

Tabel A; verhouding leerlingen én bekostiging					
Aantal leerlingen per:		1-okt-20			
Omschrijving		**aantal**	**percentage**	**bekostiging**	**percentage**
Totaal aantal leerlingen/ bekostigingschoolbestuur		2.224		€ 16.175.250	
aantal leerlingen/ bekostiging Antonius		64	2,88%	€ 598.652	3,70%
aantal leerlingen/ bekostiging Liduina		53	2,38%	€ 525.627	3,25%
	Totaal		5,26%		6,95%

Hoewel in eerste aanleg een verhouding op basis van leerlingen een goede basis voor kostenallocatie kan zijn, is met name voor de betreffende scholen een verhouding op basis van bekostiging een betere benadering van de feitelijke situatie. Immers binnen de bekostiging wordt voor een deel rekening gehouden met de problematiek en risico's van kleine scholen. Op basis van deze cijfers geldt voor Antonius een procentuele verhouding van 3,7% en voor Liduina 3,25%, in totaal 6,95%. Dit betekent dat indien er gekozen wordt voor een normatieve kostenallocatie, deze percentages gezien kunnen worden als een goede basis.

Voor de betreffende scholen kan worden vastgesteld of zelfs berekend wat de terzake vorderingen en/of schulden zijn. Vorderingen zijn minder gebruikelijk in het onderwijs dan schulden. Dit kunnen bijvoorbeeld nog te ontvangen bedragen op schoolniveau zijn. Hierbij kan ook worden gedacht aan ouderbijdragen op schoolniveau die in dat geval moeten worden benoemd. De passiva vertegenwoordigen de schulden en worden gevormd door aangegane (contract)verplichtingen maar ook de reserves en voorzieningen met betrekking tot het aandeel van de school.
Wat betreft eventuele vorderingen geven de documenten geen informatie, deze informatie dient nog specifiek te worden opgevraagd én beoordeeld, voorafgaand aan de bestuurlijke overdracht.

Het overdragende schoolbestuur (SPOLT) heeft een meerjarenbegroting van beide scholen afzonderlijk opgesteld. Het betreft de periode 2021 tot en met 2025. De begrote resultaten van beide scholen zijn in onderstaande tabel vervat:

Tabel A; exploitatieresultaat conform berekening SPOLT					
Weergave: gemiddeld resultaat per onderdeel op basis van begroting					
School	**personeel**	**materieel**	**totaal**	**per leerling**	
St Liduina	€ -57.323	€ -17.662	€ -74.985	€ -1.415	
Antonius	€ -44.372	€ -17.792	€ -62.164	€ -971	
Totaal	€ -101.695	€ -35.454	€ -137.149	€ -2.386	

De bedragen over de periode 2021-2025 zijn tot een gemiddelde per jaar herleid. Uit de tabel kan worden afgeleid dat er bij ongewijzigd beleid jaarlijks ruim € 137.000 moet worden toegevoegd bovenop de bekostiging van beide scholen (St Liduina: € 74.985 en Antonius € 62.164).
Uiteraard kunnen en zullen er maatregelen worden genomen, ook maatregelen kosten echter geld.

Welke verplichtingen zijn bekend en kunnen aan de scholen worden gealloceerd? Zoals gezegd betreft dit ook eventuele reserves en voorzieningen.
De verplichtingen voor de meerjarige voorzieningen komen tot uitdrukking in de afschrijvingskosten. Het jaarlijkse afschrijvingsbedrag daalt in de begroting, hetgeen logisch is in verband met de aflopende investeringen. Het totale jaarlijkse afschrijvingsbedrag voor St Liduina bedraagt € 4.150 en voor Antonius € 1.177 (zie de begroting per school).

ONDER EMBARGO

Deze bedragen moeten worden gedekt vanuit de materiele lumpsum. Voorafgaand aan de bestuurlijke overdracht moet middels een specificatie worden getoetst of de over te dragen activa op hoofdlijnen overeenkomt met deze verplichtingen.

Uit de aangeleverde informatie kan worden geconcludeerd dat er met betrekking tot de scholen geen langdurige contracten zijn gesloten (> dan 1 jaar). Dit betekent dat het ontvangende schoolbestuur hiertoe geen verplichtingen krijgt overgedragen en haar eigen beleid kan toepassen. Dit betreft bijvoorbeeld contracten voor een cv ketel en andere (meerjarige) huisvestingscontracten. Voorafgaand aan een eventuele bestuurlijke fusie wordt dit nogmaals getoetst en vastgelegd.

B Gebouwen
De huisvesting en de daaraan verbonden exploitatiekosten vormen het grootste deel binnen de materiele kosten van een schoolbestuur. Bij de bestuurlijke overdracht wordt het volledige eigendom van de schoolgebouwen notarieel overgedragen aan het ontvangende schoolbestuur[7]. Ook alle rechten én plichten gaan dan over. Eventuele exploitatietekorten zijn vanaf dat moment voor rekening van het ontvangende schoolbestuur.

Eventuele leegstand (ruimtelijke overdimensionering) is een belangrijke kostenpost. Vanuit de materiele lumpsum ontvangt het schoolbestuur een standaard vergoeding aan bruto vloeroppervlak (bvo). Op basis van het aantal leerlingen per 1 oktober 2020 is de vergoeding gebaseerd op een genormeerd BVO van 495 m2.
St. Liduina heeft een werkelijk BVO van 972 m2 en Antonius een werkelijk BVO van 871 m2. Een forse overdimensionering. In dit geval betekent dit een onvoldoende dekking van de aan de huisvesting verbonden exploitatielasten.
Geringe overdimensionering (leegstand) is niet ongebruikelijk in het onderwijs.

Meer specifiek is de onderhoudsstaat van beide schoolgebouwen. Eventueel zwaar achterstallig onderhoud leidt tot grote kostenposten voor het ontvangende schoolbestuur. Van beide schoolgebouwen zijn meerjaren onderhoudsplanningen (MJOP) aanwezig.
NB: Overigens zijn het uitsluitend cijfermatige opstellingen zonder bronvermelding of een formele ondertekening waardoor er een voorbehoud moet worden gemaakt wat betreft verantwoording.
Vanuit de MJOP van beide schoolgebouwen is de volgende tabel op te stellen:

Tabel B; MJOP van de schoolgebouwen en de onttrekking uit de voorziening

Weergave: gemiddelden over de periode 2020 tot en met 2026

School		**lasten p jaar**		**onttrekking**		**gem. tekort**		***per leerling***
St Liduina	€	21.586	€	4.750	€	16.836	€	*318*
Antonius	€	21.343	€	4.250	€	17.093	€	*267*
Totaal	€	42.929	€	9.000	€	33.929	€	*585*

Uit de tabel moet worden geconcludeerd dat de kosten voor het geplande onderhoud de begrote jaarlijkse inkomsten ernstig overstijgen. Uiteraard kunnen en zullen nog keuzes moeten worden gemaakt, echter een jaarlijks tekort van boven de € 15.000 per school zal een onderhoudsvoorziening snel uitputten[8].

[7] Op grond van de WPO behoudt een gemeente het economisch claimrecht op de gebouwen waardoor de waarde van het gebouw niet op de balans van het schoolbestuur verschijnt maar op de balans van de gemeente wordt verantwoord.
[8] Hierbij geldt de aanname dat de onttrekking uit de voorziening in de huisvestingslasten is opgenomen.

ONDER EMBARGO

Schoolbestuurlijke risico's kunnen o.a. worden afgedekt middels reserves en voorzieningen[9]. Het overdragende schoolbestuur beschikt ultimo 2020 over een onderhoudsvoorziening voor huisvesting. Het totaal van de voorziening bedraagt € 1.422.327 voor alle scholen. Een jaarlijkse onttrekking van € 9.000 schiet tekort voor de dekking van de geplande onderhoudslasten.
De volgende normatieve berekening zou als uitgangspunt kunnen worden gekozen. De normatieve bekostiging geldt als een goed uitgangspunt waaruit een schoolbestuur (met beleidskeuzes) haar kosten moet dekken. Voor St. Liduina was dit percentage: 3,25% en voor Antonius: 3,7%. Ook een onderhoudsvoorziening wordt vanuit deze middelen opgebouwd. Dit betekent dat er voor St. Liduina € 46.225 kan worden toegerekend en voor Antonius € 52.626 kan worden toegerekend. Partijen dienen nadere afspraken te maken of en in welke mate deze middelen toereikend zijn voor het toekomstige onderhoud. Met betrekking tot het onderhoud betreft dit voor beide scholen een dakrenovatie/ onderhoud. Ook voor de eerdergenoemde overdimensionering moet een oplossing worden gezocht. Gedacht kan worden aan medegebruik of andere oplossingen die de lasten voor het schoolbestuur verlagen.

Gelijk aan de voorziening bouwt een schoolbestuur ook reserves op vanuit de jaarlijkse lumpsum. Ultimo 2020 beschikt het overdragende schoolbestuur over € 5.472.189 aan reserves. Dit is verdeeld in een algemene reserve en een bestemmingsreserve. Niet alle reserves kunnen aan de materiele lasten worden toegerekend, zo is er een bestemmingsreserve voor personele risico's en dient uiteraard ook de algemene reserve voor alle risico's inclusief de personele risico's.
Gelijk aan de voorzieningen kan de volgende normatieve berekening als uitgangspunt worden gekozen. De reserve 'innovatiefonds' en de reserve 'P&A beleid' worden gecorrigeerd voor de materiele kosten. Omdat circa 15% van de bekostiging wordt besteed aan materiële lasten kan dit ook voor de algemene reserve worden toegepast. Alsdan bedragen de normatieve 'materiele' reserves € 1.002.012. Passen we dit toe op de normatieve aandelen van beide scholen leidt dit tot een normatieve berekening van € 69.640 reserve voor materiele lasten. Vanuit deze gelden dient het aanpassingsbeleid te worden bekostigd om te komen tot een dekkende exploitatie voor materiele lasten.
Aanvullend dienen afspraken gemaakt te worden over eventuele reserves die voortvloeien uit de NPO[10] middelen.

Samenvatting financieel:

- Op basis van het huidige leerlingenaantal én bekostiging kan voor beide scholen een normatief aandeel worden berekend in de lumpsumbekostiging en daarmee het aandeel waarvoor een dekkende exploitierekening moet worden gerealiseerd;

- Voorafgaand aan een eventuele bestuurlijke overdracht moeten een aantal controles worden uitgevoerd, zowel wat betreft eventuele vorderingen (bankrekeningen) als verplichtingen en de activalijsten;

- De begrote (materiele) exploitatierekeningen van beide scholen leiden tot tekorten van bijna € 18.000 per jaar per school. Hierop moet worden gestuurd en moeten maatregelen worden genomen. Gemiddeld zijn er twee tot drie schooljaren nodig om maatregelen effectief te laten zijn;

- Er is sprake van grote leegstand (overdimensionering) waarvoor een oplossing moet worden gezocht. Vanuit de reguliere lumpsum is dit niet financierbaar (zonder bijdrage vanuit andere scholen);

[9] In formele zin moet een verzekering ook worden genoemd; dit valt voor nu buiten het kader van dit onderzoek.
[10] NPO=Nationaal Programma Onderwijs

ONDER EMBARGO

- Uit de MJOP van beide scholen blijken tekorten. Een jaarlijks tekort van ruim € 15.000 kan niet vanuit de reguliere lumpsum worden gedekt;

- De verschillende risico's kunnen tot een normatieve voorziening en reserve worden herleid. In dat geval zou de gealloceerde voorziening € 98.851 bedragen en de (materiele) reserve € 69.640. Hierbij moeten afspraken worden gemaakt;

- Uit de aangeboden documentatie moet worden geconcludeerd dat de financiele risico's op het gebied van huisvesting te hoog zijn om zonder nadere afspraken de bestuurlijke overdracht te realiseren. Dit betreft het onderhoud en de leegstand. Op basis van die uitkomst moet de begrote exploitatie worden aangepast. Vervolgens moet worden vastgesteld of de eerder berekende normatieve bedragen als uitgangspunt kunnen dienen.

6.2.3 Personeel

In dit hoofdstuk worden de volgende onderzoeksvragen met betrekking tot het personeel beantwoord:

1. Ziekteverzuim en leeftijdsopbouw
2. Risicodossiers (langdurig zieken evt. outplacement trajecten)
3. Bereidheid om binnen het openbaar onderwijs te werken

De kwantitatieve gegevens per school zijn opgenomen in de bijlage.

Ziekteverzuim en leeftijdsopbouw

Het gemiddelde verzuim van de totale stichting in schooljaar 2020-2021 staat op 6,5%. Het landelijk verzuimcijfer in 2019 was 5,7% voor onderwijsgevend personeel en 5,8% voor onderwijsondersteunend personeel. Let wel: deze cijfers zijn van voor de Coronaperiode.

St. Liduina
Het gemiddeld verzuim voor de St. Liduina in het schooljaar 2020-2021 staat op 12,89%. Dit is fors hoger dan het gemiddelde van de stichting en dan het landelijk gemiddelde. Het kleine aantal personeelsleden zorgt ervoor dat het percentage snel oploopt als er een nieuwe zieke bijkomt (en ook weer snel zal dalen als een zieke herstelt). De St. Liduina kent in dit overzicht 13 personeelsleden. Daarvan zijn er in het afgelopen jaar 6 ziek geweest, waarvan 4 langdurig. Het aantal langdurig zieken is dan ook een grote component in de opbouw van het verzuimcijfer. Tot november 2020 lag het verzuimpercentage structureel lager. Onderzocht moet worden wat daar de reden van is.
In de grafiek met betrekking tot de leeftijdsopbouw zijn 7 personeelsleden opgenomen. Er is slechts 1 personeelslid in de categorie 30-40 jaar. Er zijn geen personeelsleden jonger dan 30 jaar. 2 personeelsleden bevinden zich in de categorie 40-50 jaar, 3 personeelsleden in de categorie 50-60 jaar en 1 personeelslid bevindt zich in de categorie 60-70 jaar. Het gaat hier dan ook om een team met relatief oudere personeelsleden.

Antonius
Het gemiddeld verzuim voor de Antonius in het schooljaar 2020-2021 is 13,23%. Gedurende het jaar heeft het verzuimpercentage per maand ongeveer op 12% gelegen met uitschieters in mei en juni 2021, respectievelijk 15,6% en 21,47%. Nadere analyse van deze uitschieters is wenselijk. Ook in het schooljaar 2019-2020 was er sprake van een constant hoog verzuim van rond de 12%. In het overzicht staan 18 personeelsleden. Hiervan zijn er 5 langdurig ziek geweest, waarvan 1 langer dan een jaar en 1 langer dan 2 jaar.

ONDER EMBARGO

De grafiek met betrekking tot de leeftijdsopbouw kent 8 personeelsleden. Er zijn geen personeelsleden jonger dan 30 jaar. Er is slechts 1 personeelslid in de categorie 30-40 jaar en 1 in de categorie 40-50 jaar. 3 personeelsleden bevinden zich in de categorie 50-60 jaar en 3 personeelsleden bevinden zich in de categorie 60-70 jaar. Dit team kent een relatief hoge gemiddelde leeftijd.

Voor beide scholen geldt dat er op basis van de aangeleverde gegevens geen analyse kan worden gemaakt van het verzuim per functiecategorie.

Risicodossiers (langdurig zieken evt. outplacement trajecten)

Er is sprake van een beperkte dataset waardoor er geen kwalitatieve interpretatie door VOS/ABB kan plaatsvinden, de arbodienst zou een jaarverslag kunnen opleveren met daarin relevante analyse van ziekteverzuim en verzuimfrequenties met daarbij behorende analyse.

Zowel op de St. Liduina als op de Antonius is afgelopen schooljaar sprake geweest van veel langdurig verzuim. Het lijkt er nu op basis van bovenstaande op dat er nog 1 langdurig zieke is bij de start van schooljaar 2021-2022. Het vergt meer dossierstudie om een inschatting te maken over het duurzame herstel van de langdurig zieken van vorig jaar. Ook was er nog een personeelslid op de Antonius school die langer dan 2 jaar ziek was. De vraag is of de WIA-aanvraag inmiddels gedaan is en of er al een uitspraak van het UWV is.

Er lopen op dit moment geen outplacementtrajecten op een van deze twee scholen.

Bereidheid om binnen het openbaar onderwijs te werken

Leerkrachten zijn door SPOLT niet expliciet bevraagd op hun bereidheid om in het openbaar onderwijs te willen werken. Daarvoor was het nog te vroeg. Het personeel dat al heel lang op deze scholen werkt vindt een eventuele verandering begrijpelijkerwijs spannend. Wel is bekend dat de meeste personeelsleden die nu aan de twee scholen verbonden zijn, graag willen blijven werken op ‘hun’ school.
Op beide scholen heeft een collega voorafgaand aan dit schooljaar (2021-2022) te kennen gegeven de mogelijkheden te willen onderzoeken om op een andere SPOLT-school te kunnen gaan werken. Beide collega's hebben gebruik gemaakt van interne mobiliteit en zijn inmiddels gestart op een andere school.
Het bevragen van de bereidheid van de medewerkers is een logisch onderdeel van het onderzoeken van alternatieven. Het is belangrijk om dit onderdeel zorgvuldig vorm te geven.

Overigens kan deze onderzoeksvraag in een eventuele vervolgfase uitgebreid worden met de vraag of medewerkers bereid zijn zich te verbinden aan een nieuwe entiteit.

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens personeel

ONDER EMBARGO

6.2.4 Motieven ouders

Tevredenheidspeilingen onder medewerkers, leerlingen en ouders/ verzorgers.

Over de Antonius is geen informatie te vinden op de officieel website 'Scholen op de kaart.' Voor de St. Liduina geven de resultaten rond tevredenheid van medewerkers 2021 (respons 100%) een gemiddelde tevredenheid van 7.8.

Voor de St. Liduina geven de resultaten van leerlingentevredenheid 2021 (groep 6/7/8 respons 97%) een gemiddelde van 8.0. Ook de ouders geven een 8.0 gemiddeld (respons 59%).

Bijlage 6: Uitkomsten tevredenheidspeilingen St. Liduina

Om een beeld te krijgen van hoe ouders kijken naar instandhouding van de scholen is gesproken met beide voorzitters van de medezeggenschapsraden. Daarnaast is gekeken naar beschikbare tevredenheidspeilingen.

Beelden vanuit de medezeggenschapsraden:

St. Liduina

De rode draad uit het gesprek met de voorzitter van St. Liduina is, dat het voor de ouders en leerlingen het meest belangrijk is om de school open te houden en dat de school onder een ander bevoegd gezag wordt ondergebracht. De MR is een zeer betrokken orgaan en steekt veel energie in het behoud van de school voor het dorp.

De MR-voorzitter geeft aan dat de interim-directeur van de school onderzoek heeft gedaan dat aantoont dat de school levensvatbaar is. Dit in tegenstelling tot de overtuiging van de bestuurder van SPOLT. De voorzitter heeft al de tijd dat de reuring over de schoolsluiting speelt, bewust de dialoog opgezocht en veel samengewerkt met diverse dorpsgenoten.

Er is onderzoek onder ouders gedaan en die hebben aangegeven dat er geen overwegende bezwaren bestaan voor het overgaan naar het openbaar onderwijs. De pastoor heeft als enige wel bezwaar gemaakt. Het is wel belangrijk dat de cultuur van de school behouden blijft. Dat wil zeggen dat het vieren van carnaval, communie en dergelijke wel belangrijk is.

De medezeggenschapsraad heeft geen voorkeur naar welke stichting de school over zou moeten gaan. De voorzitter heeft vernomen dat 1 oktober de deadline is voor het rapport. Graag verneemt zij van de gemeente hoe het proces nu verder gaat.

De voorzitter geeft nog aan dat zij de laatste maanden CNV onderwijs hebben ingeschakeld voor ondersteuning.

Antonius

Ook uit dit gesprek blijkt dat de MR het belangrijk vindt dat school open blijft.

De voorzitter is sinds december 2020 voorzitter van de medezeggenschapsraad. Het besluit van SPOLT om de school te willen sluiten kwam voor de medezeggenschapsraad als een donderdagslag bij heldere hemel. De medezeggenschapsraad had de bestuurder van

ONDER EMBARGO

SPOLT gevraagd om dit besluit nog even stil te houden maar de bestuurder heeft dat niet opgevolgd. Daarop heeft de medezeggenschapsraad ook de publiciteit gezocht. De volgende stap van de raad was om de rust te bewaren en het vertrouwen van de ouders terug te winnen. De raad wilde de verstandhouding met de bestuurder goed houden. Wel heeft men Jurion ingeschakeld voor (juridische) ondersteuning.

Ook is de Organisatie voor het behoud van kleine scholen ingeschakeld. Er is gezocht naar alternatieven voor de school. Er is al gesproken met een andere katholieke stichting die bereid zou zijn om de school over te nemen. De andere partijen die bereid zouden zijn om de school over te nemen zijn haar niet bekend.

Vanuit de ouders is er draagvlak voor openbaar onderwijs. Er zijn geen harde voorwaarden, maar het is voor de ouders en kinderen wel belangrijk dat het personeel ook mee kan naar de nieuwe organisatie. Het belangrijkste doel is dat de school open blijft.

De voorzitter heeft vernomen dat 1 oktober de deadline is voor de gemeente. Het is belangrijk dat de communicatie goed is en dat men snel verneemt wat de vervolgstappen zijn. De gemeente moet niet over hen praten maar met hen praten. De medezeggenschapsraad is het doorgeefluik naar ouders en daarvoor is het belangrijk om goed geïnformeerd te zijn. De rust en het vertrouwen moeten bewaard blijven.

Samengevat:

De medezeggenschapsraden geven beide aan dat de scholen open moeten blijven en dat zij geen bezwaar hebben tegen een omzetting van katholiek naar openbaar onderwijs.
De raden zijn benieuwd naar het proces na oplevering van het vooronderzoek op 1 oktober en verwachten communicatie vanuit de gemeente.

6.2.5 Kwaliteit van onderwijs

Oordeel Inspectie

Oordeel van de onderwijsinspectie na het bestuursonderzoek september 2020:
'Tijdens het onderzoek is samen met het bestuur geconcludeerd dat er geen indicaties van kwaliteitsrisico's zijn bij het bestuur en de onderliggende scholen, die een regulier vierjaarlijks onderzoek in het schooljaar 2020/2021 noodzakelijk maken. Het regulier vierjaarlijks onderzoek zal daarom op een later tijdstip plaatsvinden, in principe in schooljaar 2021/2022 of 2022/2023.'

De St. Liduina in Kelpen Oler heeft een basisarrangement.
Resultaten van eindtoets (Route 8) in 2017/2018 en 2018/2019 zitten boven ondergrens inspectie. In 2019/2020 geen resultaten vanwege corona. Leerlingen stroomden uit naar vmbo-kader t/m havo. Meest naar vmbo (g)t. Advisering naar vo is nauwkeurig (in eerste jaar en na drie jaar zitten leerlingen goed op niveau in vergelijking tot scholen met dezelfde schoolweging.).

De Antonius in Buggenum heeft een basisarrangement.
De resultaten eindtoets (AMN Eindtoets) in 2017/2018 en 2018/2019 zijn zeer ruim boven de ondergrens van de onderwijsinspectie. Leerlingen stroomden uit naar alle vervolgniveaus in het voortgezet onderwijs. Meest naar vwo. Advisering naar voortgezet onderwijs is zeer nauwkeurig (in eerste jaar na drie jaar zitten leerlingen goed op niveau in vergelijking met scholen met dezelfde schoolweging).

ONDER EMBARGO

Conceptueel en kwaliteit schoolgidsen

St. Liduina werkt met heterogene groepen.
Er is een vakleerkracht spel en beweging en een intern begeleider (2 dagdelen).
Op de website van de school zijn naast de actuele schoolgidsen het schoolplan over 2015-2019 te vinden.
De Antoniusschool is een traditionele dorpsschool met onderwijs in combinatiegroepen. Uit het schoolplan valt op te maken dat men vraagtekens plaatst bij het traditionele leerstofjaarklassensysteem en dat men het onderwijs 'in essentie anders' wil gaan doen. Door middel van groepsdoorbrekend werken, thematisch onderwijs en onderwijs op maat wil de school meer tegemoet kunnen komen aan de behoeften van ieder kind. Hierbij staat elk kind en zijn of haar eigen ontwikkeling centraal. De school sluit daarmee aan op het strategisch beleidsplan van stichting SPOLT. De koers is pedagogisch-optimistisch en wordt gestaafd door zes leidende principes. De schoolgids is uitvoerig en volledig.
De Antoniusschool heeft geen vakleerkrachten. De teamleider is ook intern begeleider.

6.2.6 Omzetting van katholiek naar openbaar

Deze rapportage geeft inzicht in de mogelijkheden en onmogelijkheden, kansen en bedreigingen ten aanzien van mogelijke overdracht van de RK basisscholen in Buggenum (St. Antonius) en Kelper-Oler (St. Liduina). Een van de mogelijkheden is het overdragen aan een andere stichting.
Hiertoe zijn RBOB de Kempen (een samenwerkingsstichting voor openbaar en algemeen bijzonder onderwijs) en Stichting Akkoord!PO (voor openbaar onderwijs) betrokken, die onder voorwaarden bereid zijn de beide scholen over te nemen. Een belangrijke bestuurlijke voorwaarde is dat de scholen bij overdracht worden omgezet van katholiek naar openbaar. Dat kan op een ondeelbaar moment, echter volgens artikel 8 van de ARKO[11] van de NKSR[12] is daartoe hun goedkeuring vereist.

Artikel 8 (oprichting/opheffing).

8.1. Terzake van de oprichting en opheffing van katholieke onderwijsinstellingen is de goedkeuring van de N.K.S.R. vereist.
Onder oprichting is ook uitbreiding met studierichting of afdeling en samenvoeging van scholen, alsmede splitsing van een school in twee of meer scholen, verplaatsing en herschikking, begrepen.
Onder opheffing is mede begrepen inkrimping door opheffing van een studierichting of afdeling (cf. art. 4,1 e lid A.R.O.), dan wel overdracht aan een andere onderwijsinstelling dan die bedoeld in artikel 6.

Feitelijk zijn er geen andere alternatieven. De keuze is dus (mogelijke) overdracht van beide scholen en omzetting naar openbaar of opheffing zoals SPOLT beoogt. Na contact met de NKSR is gebleken dat deze haar toestemming pas zal geven op basis van de fusie-effectrapportage, instemming van de MR's hierop en reacties van ouders vanuit de ouderpeiling. Aangezien er feitelijk, naast sluiting, geen andere alternatieven zijn, mag verwacht worden dat deze toestemming gegeven wordt.
De NKSR heeft aangegeven dat een procedure om te komen tot een besluit van goedkeuring voor omzetting gemiddeld twee maanden duurt.
Overdracht aan RBOB De Kempen of Akkoord!PO dient te gebeuren conform artikel 56 WPO

[11] Arko=Algemeen Reglement voor het katholiek onderwijs
[12] NKSR=De Nederlandse Katholieke Schoolraad

ONDER EMBARGO

Artikel 56. Bestuursoverdracht

1. *De rechtspersoon die de school in stand houdt, kan de instandhouding van de school overdragen aan een andere rechtspersoon die voldoet aan artikel 55. De overdracht geschiedt bij notariële akte.*

2. *Bij deze akte verbindt de overdragende rechtspersoon zich tevens de rechten ten aanzien van gebouwen en terreinen alsmede de roerende zaken over te dragen. Deze akte geldt tevens als akte van levering bedoeld in artikel 89 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek.*

3. *In de akte wordt bepaald dat de rechtspersoon aan wie wordt overgedragen, het personeel in gelijke betrekkingen en onder dezelfde voorwaarden als vermeld in de arbeidsovereenkomst, benoemt met ingang van de datum van overdracht.*

4. *Door overdracht met inachtneming van de voorgaande leden, treedt de verkrijgende rechtspersoon in alle uit de wet voortvloeiende rechten en verplichtingen van zijn rechtsvoorganger met betrekking tot de school, onverminderd hetgeen verder voor de overgang daarvan naar burgerlijk recht is vereist.*

5. *Bij een splitsing als bedoeld in artikel 334a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van een rechtspersoon die een school in stand houdt, wordt in de splitsingsakte bepaald dat de voortbestaande splitsende rechtspersoon de school in stand zal houden of op welke verkrijgende rechtspersoon de instandhouding van de school overgaat. In het laatste geval zijn het tweede tot en met vierde lid van overeenkomstige toepassing.*

Het openbaar onderwijs biedt vanuit artikel 50 WPO de mogelijkheid om katholiek godsdienstonderwijs aan te bieden of van een andere gewenste richting of Humanistisch vormingsonderwijs. Dit op aanvraag van de ouders. De lessen worden verzorgd door bevoegde leraren die verbonden zijn aan het Centrum voor Vormingsonderwijs (CvV) te Utrecht.
Daarnaast heeft een openbare school (net als iedere andere school van welke richting dan ook) vanuit kerndoel 38 de opdracht om aandacht te besteden aan verschillende geestelijke stromingen.

Artikel 50. Mogelijkheid godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs

1. *Het bevoegd gezag stelt de leerlingen in de gelegenheid op de school, binnen de schooltijden, godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs te ontvangen. Van de tijd daaraan te besteden worden ten hoogste 40 uren per schooljaar meegeteld voor het aantal uren onderwijs dat de leerlingen krachtens artikel 8, zevende lid, aanhef en onder b, ten minste moeten ontvangen. Voor de leerlingen die dit onderwijs niet volgen, voorziet het bevoegd gezag in andere onderwijsactiviteiten op de school.*

2. *Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op samenwerkingsscholen als bedoeld in artikel 17d.*

3. *Het bevoegd gezag informeert de ouders in de schoolgids over de mogelijkheid om godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk onderwijs te ontvangen.*

Tijdens de daadwerkelijke onderzoeksfase kan geïnventariseerd worden of hier inderdaad bij ouders behoefte aan is.

Kerndoel 38 zegt: *De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.*

Het openbaar onderwijs heeft verder vanuit karakterartikel 46 een expliciete opdracht waar het gaat om aandacht voor onderwijs in godsdienst of levensbeschouwing.

ONDER EMBARGO

Artikel 46. Karakter openbaar onderwijs
1. *Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.*
2. *Openbare scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing.*
3. *Openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing.*

Kernwaarden openbaar onderwijs

Naast dit alles geven de kernwaarden van het openbaar onderwijs; gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting mooie ankerpunten om vanuit wederzijds respect te werken aan brede identiteitsontwikkeling en persoonsvorming van kinderen. Een korte duiding:

Vrijheid is een fundamentele waarde in onze democratische rechtsstaat. Ingeperkt door het rechten de vrijheid van de ander, is vrijheid een breed gedragen waarde, die echter vaak abstract blijft. In Nederland kennen we een aantal concrete burgerrechten die als vrijheden geformuleerd zijn, zoals de vrijheid van meningsuiting, of vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst. Andere burgerrechten worden uitgedrukt in verboden of plichten van alle burgers, zoals het verbod op discriminatie. Deze verboden kunnen echter eveneens als vrijheid worden geïnterpreteerd (het recht om vrij te zijn van discriminatie).

Ontmoeting betekent niet alleen in aanraking komen met diversiteit, maar ook aandacht en interesse hebben voor de ander en in gesprek gaan over verschillen en gedeelde ervaringen, ideeën en doelstellingen. De kernwaarde ‘ontmoeting’ beschouwen we als een ‘vertaling’ van het begrip ‘actieve pluriformiteit’, dat een belangrijke rol speelt in de theorievorming over het openbaar onderwijs. ‘Ontmoeting’ is namelijk een voor ieder herkenbare waarde die actieve betrokkenheid bij elkaar en bij diversiteit weerspiegelt.

Gelijkwaardigheid betekent, kort gezegd, dat alle mensen, ondanks alle verschillen die er tussen mensen zijn, als waardevol in zichzelf moeten worden gezien. Dit idee is zeker niet vanzelfsprekend. Een blik op de geschiedenis laat zien dat de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen bijvoorbeeld pas de laatste eeuw hier en daar realiteit is geworden, en dat er op veel plaatsen nog een lange weg te gaan is. Ook de idee dat kinderen leerlingen gelijkwaardig zouden zijn, is eigenlijk van recente datum, en ook daarvan weten we dat het op veel plaatsen in de wereld nog geen realiteit is. Dat alle mensen van gelijke *waarde* zijn betekent natuurlijk niet dat alle mensen hetzelfde zijn. We zouden zelfs kunnen zeggen dat juist omdat mensen op allerlei manieren van elkaar verschillen het belangrijk is om elkaar eraan te blijven herinneren dat dat niet betekent dat sommige mensen daarom minder zouden zijn dan anderen. En dat komt vooral tot uitdrukking in hoe we als mensen met elkaar omgaan – of in ieder geval: met elkaar proberen om te gaan. De discussie over gelijkwaardigheid is nauw verbonden met de discussie over gelijkheid.

In het openbaar onderwijs komen alle verhalen samen.

CONCEPT EMBARGO

7. Even voorstellen

In dit hoofdstuk stellen we kort de aan dit onderzoek gerelateerde stichtingen voor.

7.1 De Stichting SPOLT

De Stichting Primair Onderwijs Leudal en Thornerkwartier (SPOLT) verzorgt onderwijs aan ruim 2200 kinderen op 14 basisscholen in de gemeente Leudal en op 1 school voor speciaal basisonderwijs in de gemeente Maasgouw.

Volgens informatie van SPOLT is in december 2020 het voorgenomen besluit tot sluiting van de basisscholen in Heibloem, Kelpen-Oler en Buggenum gedeeld met de medezeggenschapsraden (MR), medewerkers en ouders van de betrokken scholen. Niet alleen de MR's, ook de medewerkers en de ouders maakten hiertegen bezwaar, dat gold ook voor de gemeenschaps- en dorpsraden. Samen met leden van de gemeenteraad van Leudal uitten zij hun zorgen over de leefbaarheid van de kleine kernen als de school zou worden gesloten. Een besluit met zoveel impact vraagt om een verklaring. SPOLT realiseert zich terdege dat deze besluiten veel emotie oproepen. Ze begrijpt de zorgen die de drie dorpsgemeenschappen bezighouden. Gedurende de periode voor de zomervakantie van 2021 heeft het bestuur gesproken en gecorrespondeerd met de drie medezeggenschapsraden, die de belangen van kinderen, ouders en medewerkers behartigen. Zij hebben ervoor gekozen om met hen het gesprek aan te gaan, om hen te voorzien van tekst en uitleg en om hen uit te leggen dat de belangen van kinderen (goed onderwijs) en medewerkers (baanzekerheid) niet in het geding zijn. Volgens SPOLT: "Voor de kinderen heeft SPOLT uitstekende scholen in de directe nabijheid van hun woonplaats en voor de medewerkers heeft SPOLT uitdagende banen op een van haar scholen".
SPOLT wordt al tien jaar, sinds 2011, geconfronteerd met de gevolgen van de krimp en de daling van de leerlingenaantallen. In 2011 telde SPOLT 3072 leerlingen, in 2014 waren dat er 2683 en op 1 oktober 2020 telden men nog maar 2224 leerlingen. De prognoses geven aan dat men op de teldatum van dit jaar (1 oktober 2021) zal uitkomen op 2196 leerlingen. Het leerlingenaantal zal, naar verwachting, de komende jaren stabiliseren en rond de 2200 blijven schommelen. Het bestuur van SPOLT heeft al eerder scholen (moeten) sluiten, telkens onder protest van de ouders. Zo is in 2011 een school gesloten in Haler.

Middels de kleinescholentoeslag ontvangt SPOLT extra personele compensatie van de rijksoverheid om kleine scholen open te houden. Die compensatie loopt op als de leerlingenaantallen verder dalen. Zelfs met die compensatie boeken de kleine scholen allen een exploitatietekort. Daarmee zijn zij onvoldoende in staat om de gewenste kwaliteit te (blijven) bieden. Bij de Heihorst gaat het over een tekort van ruim €32.000,-, bij de St. Liduina bedraagt het exploitatietekort ruim €64.000,- en bij de Antoniusschool is dat bijna €50.000,-. Daarbij is het zo dat de bekostiging van directeuren en de kosten voor vervanging van zieke medewerkers bovenschools worden gedragen. En dat geldt ook voor facilitaire zaken als gebouwenonderhoud, schoonmaak (incl. extra schoonmaak en mondkapjes tijdens de pandemie) en vervangingsinvesteringen ICT. De nabij gelegen scholen hebben de afgelopen jaren continu geïnvesteerd in visie, onderwijsconcept, aanpak en organisatie en worden door SPOLT aangemoedigd om daar mee door te gaan. SPOLT heeft de drie betrokken scholen in staat gesteld om juridische ondersteuning in te huren. Zij onderzoeken alle drie alternatieven om de school in hun dorp open te houden. SPOLT wil de actuele processen rondom de schoolsluitingen zorgvuldig doorlopen met de direct betrokkenen, en vindt het ook aan de orde om helder te communiceren met alle andere belanghebbenden. Zij geeft aan te weten en ervaren dat er een zekere schaalgrootte nodig is om de gewenste kwaliteit van onderwijs duurzaam te realiseren. "SPOLT stond en staat voor kwaliteit van

ONDERZOEK

onderwijs, spant zich in voor alle kinderen, zorgt goed voor haar medewerkers en blijft werk maken van een ononderbroken ontwikkeling voor alle kinderen in de gemeente Leudal".

Alternatieven:

Volgens het schoolbestuur zijn er in de buurt van Buggenum en Kelpen-Oler voldoende alternatieven beschikbaar. De kinderen uit Kelpen-Oler kunnen terecht op de Klink in Grathem (3,8 km) en de Verrekijker in Ell (3,5 km).
Voor de kinderen uit Buggenum zijn er in Haelen (De Leerlingst) (2,2 km), Neer (Neerakker) (3,7 km) en Horn (De Mussenberg) (4,8 km) alternatieven.

Reisafstanden per fiets
(afhankelijk van het huisadres)

Volgens googlemaps				
	Kelpen-Oler	**Grathem**	**Ell**	
Kelpen-Oler (St. Liduina)	woonplaats	14-16 min.	9-11 min.	
Buggenum (St. Antonius)	**Buggenum**	**Haelen**	**Neer**	**Horn**
	woonplaats	8-9 min.	23-25 min.	12-14 min.

Overwegend betreft het hier geen N- wegen, maar goed befietsbare wegen die voor met name de bovenbouw leerlingen goed zelfstandig te doen zijn. Vervolgonderwijs is hoofdzakelijk in Horn en Heythuysen, maar ook Weert/ Roermond bieden mogelijkheden. Onderbouw leerlingen zullen echter niet meer eventueel lopend naar school kunnen, maar door de ouders gebracht moeten worden.

Bijlage 7: Fietsafstanden vanuit Buggenum en Kelpen-Oler naar de dichtstbijzijnde scholen.

7.2 De stichting Akkoord!primair openbaar

Stichting Akkoord!PO is het bevoegd gezag van 9 openbare basisscholen in Beesel, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venlo. De stichting verwoordt haar missie als volgt: "krachtig kwalitatief, openbaar onderwijs".
De visie van Akkoord!PO bestaat uit een viertal pijlers:
"Vanuit – wetenschappelijk gefundeerde – beelden over hoe kinderen leren, hoe we dat leren organiseren, welke professionaliteit van onze medewerkers dat vraagt en hoe leiderschap daaraan bijdraagt, onderscheiden we vier aandachtsgebieden:

Eigentijds onderwijs
Gericht op het (toekomstig) functioneren van de aan ons toevertrouwde kinderen; gericht op cognitie (kennis en vaardigheden), op socialisatie én op de individuele persoonsvorming.

ONDER EMBARGO

Duurzame kwaliteit
Gericht op wat van ons als onderwijsorganisatie gevraagd wordt, met daar een schepje bovenop. Oftewel: onze kwaliteit is de norm plus ambitie.
Professionele organisatie
Vakbekwame, gedreven medewerkers werken vanuit eigenaarschap en gedeeld leiderschap samen in hechte teams. Voortdurende investering in ieders ontwikkeling is daarbij vanzelfsprekend.
Verbinding en samenwerking.
Akkoord! staat actief open in de omgeving. Wij zoeken graag de verbinding. Daar waar samenwerking en partnerschap de ontwikkeling van de kinderen versterkt, investeren wij tijd en energie!"

De kernwaarden van het openbaar onderwijs.
"Het zijn maar drie woorden: *Gelijkwaardigheid – Vrijheid - Ontmoeting*
Zij vormen samen met de slogan *'Openbare Scholen – Waar verhalen samenkomen'* een stevig fundament.

Stichting Akkoord!PO als geheel en elke school in het bijzonder bouwt hierop voort, met afspraken, normen en regels, gebaseerd op de beginselen van de democratische rechtstaat. Deze vormen de kaders waarbinnen verschillen tot hun recht kunnen komen en bieden ruimte voor opvattingen.
Het verhaal van het openbaar onderwijs is van en voor iedereen en heeft de opdracht om leerlingen te laten kennismaken met alle godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die ons land leven. Samen leven en samen leren, met ruimte voor ieders verhaal: een ontmoetingsplek bij uitstek waar je nieuwe verhalen leert kennen en je eigen verhaal zich verder ontwikkelt.
Dat betekent dat bij ons al die verschillende, unieke verhalen welkom zijn. Zij hebben allemaal hun betekenis en ontstaan door ontmoeting op basis van gelijkwaardigheid tussen de leerlingen onderling, tussen hen en de school en de omgeving, waarbij eenieder de vrijheid heeft zichzelf te zijn en anderen die ook gegund wordt.
Werken vanuit deze kernwaarden levert ons veel op.

- We zijn trots op wie we zijn en op onze bijdrage aan de samenleving;
- We zijn duidelijk: dit mag je van ons verwachten;
- We zorgen voor betekenisvol onderwijs waarin ook de waarden actief geoefend worden;
- We maken zo werk van onze burgerschapsopdracht;
- We creëren een sfeer waarin ieder zichzelf mag zijn, elkaar écht ontmoet".

Stichting Akkoord!PO maakt onderdeel uit van Samenwerkingsverband primair onderwijs Noord-Limburg.

7.3 De stichting RBOB De Kempen

De stichting RBOB De Kempen is een organisatie voor openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs, met één algemeen bijzondere school, in Veldhoven, een kleine 50 km van Leudal. RBOB De Kempen is een organisatie met 14 basisscholen, verdeeld in drie clusters, ongeveer 3100 leerlingen en zo'n 270 medewerkers. De scholen bevinden zich op 14 locaties in 11 gemeentes in de Kempen en midden Limburg. Ook is aan RBOB kinderopvangorganisatie Stichting *ik*OOK! gelieerd.

RBOB De Kempen heeft als primair doel het in stand houden van openbare en algemeen toegankelijke scholen in de regio de Kempen en omstreken, het geven van onderwijs en daarin 'gaan voor kwaliteit'. Het draait daarbij om de ontwikkelingsperspectieven van het kind. RBOB De Kempen wil een professionele dynamische organisatie zijn, die met respect

ONDER EMBARGO

en actieve tolerantie zorgt voor optimale ontplooiing van de kinderen in een inspirerende en uitdagende werkomgeving.

In het koersplan dat vanaf 1 augustus 2019 van kracht is formuleert RBOB De Kempen haar missie, visie en kernwaarden als volgt:
Missie: Met uitstekend onderwijs halen wij in ieder kind het beste naar boven voor een optimale en toekomstgerichte ontplooiing.
Visie: Wij inspireren. Wij dagen uit. Wij tonen lef. Op onze scholen ontvangen we ieder kind met open armen. Ouders zijn een belangrijke partner. Samen scheppen wij een veilige ruimte waarin kinderen spelen, leren en leven.
Kernwaarden: Ambitie, Plezier, Veilig, Samen en Initiatief.
De missie, visie en kernwaarden zeggen veel over de cultuur van RBOB De Kempen. De kernwaarde Ambitie is de rode draad door het Koersplan. Werkplezier in een veilige omgeving bevordert het leveren van hoge kwaliteit. De waarden Samen en Initiatief geven de geprefereerde werkwijze aan. Vanuit de brede betrokkenheid en actieve deelname van alle stakeholders zijn vijf ambitiethema's geformuleerd. Thema's waar ook de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en de Raad van Toezicht helemaal achter staan. Deze vijf thema's zijn: • Ieder kind is welkom • Totaalaanbod voor kinderen van 0 tot 13 5 • De ondernemende professional • Een veilige omgeving voor iedereen • Kinderen zijn de belangrijkste partner

8 Analyse van de uitkomsten van het vooronderzoek

Recent hebben Blank & Niaonakis (2019) een multilevel onderzoek uitgevoerd naar kostenefficiëntie in het Nederlandse primair onderwijs (zowel op niveau van scholen als besturen). Wat betreft doelmatigheid op schoolniveau rapporteren ze dat kleine scholen hogere gemiddelde kosten per leerling hebben en dus schaalvoordelen kunnen behalen door groter te worden. Bijvoorbeeld de scholen die met hun leerlingaantal rond een kwart van de gemiddelde schoolgrootte zitten, hebben 60% hogere gemiddelde kosten per leerling.[13].

Op hoofdlijnen geven wij een indicatie van de risico's vanuit dit vooronderzoek.
Risiconiveaus: laag (groen), gemiddeld (oranje), hoog (rood)

St. Liduina en Antoniusschool

Risico	Onderwijs-kwaliteit	Leerling-prognoses	Financiën	Personeel	Huisvesting
laag					
gemiddeld					
hoog		-Leerlingenaantal loopt terug tot onder de instandhoudingsnorm	-Exploitatietekorten lopen op	-Hoog ziekte verzuim -Overdimensionering personeel -Arbeidsmarkt positie kleine scholen	-Overdimensionering -Leeftijd gebouw

De kwaliteit wordt door de inspectie en door de ouders positief beoordeeld. Wel is het de vraag of kinderen op school voldoende aansluiting kunnen vinden bij leeftijdsgenoten, wat van belang is voor hun ontwikkeling en socialisatie.

[13] Bron: Dorpsschool of leerfabriek, Oberon, september 2020.

ONDER EMBARGO

Instandhouding middels de gemiddelde schoolgrootte is haalbaar, maar de risicoanalyse toont aan dat hier veel kosten mee gemoeid zijn. Daarnaast is behoud van de kinderopvang van cruciaal belang voor de St. Liduina.

ONDER EMBARGO

9 Aanbevelingen

Vanuit de bevindingen en analyses in dit vooronderzoek doen wij u de volgende aanbevelingen:

1. Gezien de krimp waar ook Noord-Limburg mee te maken heeft, is het sterk aan te bevelen dat de gemeente/de regio/schoolbesturen op korte termijn beleid ontwikkelen ten aanzien van overdimensionering in scholen. Zoals u in ons vooronderzoek kunt lezen is overdimensionering een zeer aanzienlijke kostenpost.
2. Bij het formuleren van een “goed en bereikbaar onderwijsaanbod” verdient het aanbeveling ook de gevolgen van krimp mee te nemen en in te calculeren. Daarbij heeft regionaal overleg en afstemming met andere bestuurlijk verantwoordelijken meerwaarde voor inhoud en draagvlak van de aanpak.
3. Gezien de leeftijd van de huisvesting in kwestie is het raadzaam onderzoek te doen naar de kosten die gemoeid zijn met instandhouding en eventuele nieuwbouw. Dit in verband met de ‘uiterste houdbaarheidsdatum’ van de gebouwen in relatie tot de krimp en toekomstbestendigheid. Dit wellicht mede om de overdimensionering terug te brengen naar aanvaardbare proporties en gemeentelijke ambities inzake brede samenwerking tussen bijvoorbeeld zorg, opvang en onderwijs te realiseren.
4. (Maatschappelijke) kinderopvang in kleine scholen verhoogt de aantrekkelijkheid van de school (‘kraamkamerfunctie’). Indien maatschappelijke kinderopvangorganisaties in de markt in een concurrentiepositie komen met commerciële aanbieders, wordt het voor hen financieel steeds moeilijker en op den duur onmogelijk om vanuit hun maatschappelijke doelstelling verlieslijdende locaties open te houden. Wij bevelen een heroriëntatie aan in samenspraak tussen de gemeente en kinderopvang om te bepalen hoe opvang optimaal georganiseerd en (aanvullend) bekostigd kan worden.
5. Zoals gesteld in het vooronderzoek spelen in de besluitvorming rond kleine scholen in het algemeen drie aspecten een grote rol: onderwijskwaliteit, financiën en emotionele betrokkenheid. Het financiële beeld is helder geworden, de emotionele betrokkenheid is groot, er is echter een grote discrepantie tussen wat wenselijk wordt geacht en wat economisch haalbaar is. Daarbij komt dat het oordeel over de toekomstbestendigheid van de onderwijskwaliteit een vraag is, die minder makkelijk te beantwoorden is. Het is daarom zeer aan te bevelen om tot een dialoog te komen met betrokkenen op basis van feitelijkheden en ratio om te bepalen of de beide scholen voldoende levensvatbaar zijn en voor hoelang nog. Daarbij komt ook zicht op welke interventies nodig zijn om dit te bereiken.
6. Ter bevordering van een constructieve dialoog en besluitvorming over de St. Liduina en de Antonius, adviseren we u vanuit uw verantwoordelijkheid voor het lokale onderwijs(beleid) in Leudal, om op korte termijn een communicatieproces, ook richting ouders, te faciliteren over de inhoud van het vooronderzoek en de vervolgstappen.
7. Het is aan stichting Akkoord!PO en De Kempen om te bepalen of zij op basis van de uitkomsten van dit onderzoek mee willen werken aan een eventuele overdracht vanuit SPOLT en de daarbij behorende voorwaarden te bepalen. Wij bevelen nadrukkelijk aan om met beide besturen in gesprek te gaan en de uitkomsten van dit vooronderzoek met hen te delen.
8. Het is aan de gemeente te bepalen of een eventuele financiële bijdrage nodig, haalbaar en acceptabel is om vanuit de uitkomsten van aanbeveling 4, 5, 6 en 7 bij te dragen aan eventuele bestendiging van beide scholen.

ONDER EMBARGO

10 Eventuele vervolgstappen

Naar aanleiding van deze rapportage, de aanbevelingen en het resultaat van gevoerde dialoog met belanghebbenden en de beide besturen die zich bereid hebben verklaard na te denken over eventuele overname van één of beide scholen, kunnen vervolgstappen worden gezet.

Mocht het tot een overdracht komen, dan dienen alle stappen richting een fusie-effectrapportage te worden gezet om een bestuurlijke fusie vóór 1 augustus 2022 gerealiseerd te krijgen. Overdracht van een school vraagt conform artikel 10.1 h. WMS om instemming van de medezeggenschap. Daarnaast is artikel 13.1. b (verandering grondslag) van toepassing (instemming ouders).

Mocht het niet tot een overdracht komen, dan zal SPOLT moeten bepalen of het besluit tot sluiting wordt voortgezet ook als dit niet op een positief advies vanuit artikel 11.1.c (beëindiging) mag rekenen van de medezeggenschap.

ONDER EMBARGO